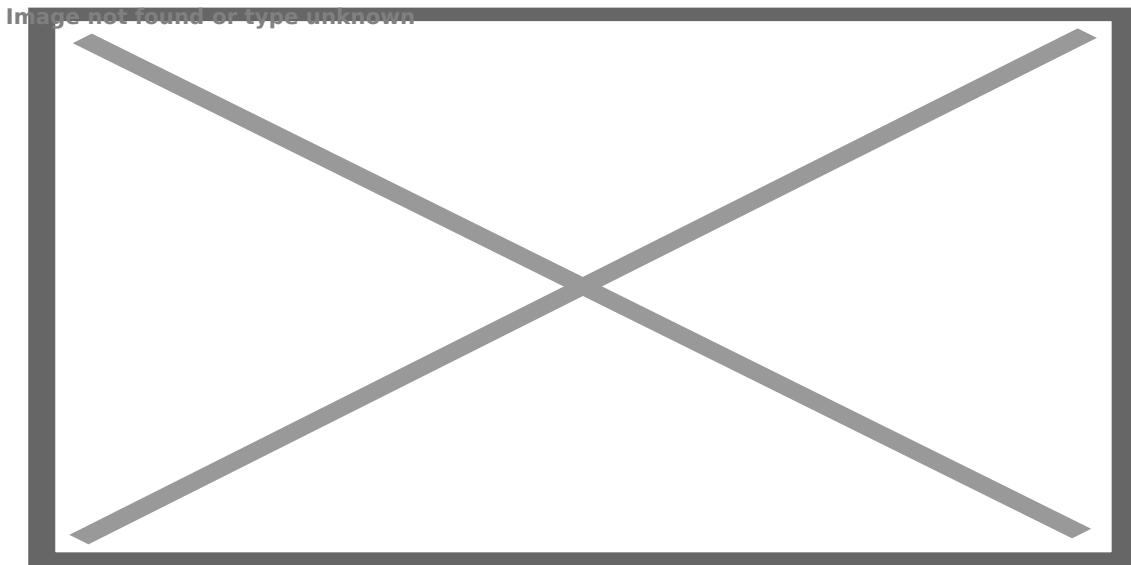

Quy trình tổ chức ảnh trên báo hàng ngày

16:51 13/07/2016

Tác giả: Admin

Tổ chức ảnh báo chí là hoạt động thiết lập, khai thác các nguồn ảnh; tiến hành lựa chọn, sắp xếp, thiết kế và trình bày ảnh báo chí trong mối quan hệ với tác phẩm báo chí, sản phẩm báo chí. Quy trình tổ chức ảnh trên báo hàng ngày là một chuỗi các công việc cần được tiến hành tuần tự trong một mối quan hệ chặt chẽ.

Ảnh minh họa. Nguồn: Internet

Kết quả khảo sát thực trạng tổ chức ảnh trên một số tờ báo hàng ngày tiêu biểu ở Việt nam hiện nay như Tuổi trẻ, Lao động, Hà Nội mới, Nhân Dân... cho thấy: Lãnh đạo các tòa soạn báo đều thống nhất việc tổ chức ảnh trên báo hàng ngày cần có quy trình để vận hành trên cơ sở tuân thủ các nguyên tắc tổ chức ảnh nhất định. Tác giả đưa ra quy trình tổ chức ảnh báo chí trên nhật báo gồm 5 bước như sau:

Xây dựng mạng lưới nguồn tin ảnh

Có nhiều nguồn tin ảnh khác nhau mà người phụ trách ảnh của tờ báo luôn phải ý thức thiết lập và tạo nhiều mối quan hệ. Xây dựng mạng lưới nguồn tin ảnh gồm 2 nội dung. Thứ nhất, phát huy vai trò của nguồn ảnh tại tòa soạn. Thứ hai, thu hút cộng tác viên gửi ảnh về cho tòa soạn khi họ được chứng kiến bất kì một sự việc, sự kiện gì mang tính thời sự. cộng tác viên (CTV) nói chung và CTV ảnh nói riêng có vai trò rất lớn đối với mỗi tờ báo hàng ngày. Sức ép về sự kiện thời sự diễn ra ở

bất kì khu vực nào trong khi nguồn lực phóng viên ảnh của mỗi tòa soạn là có hạn, cộng với kinh phí đầu tư mở các văn phòng thường trú báo tại các địa phương không thể đáp ứng.

Cách thức tổ chức các nguồn ảnh phải trải qua quá trình lâu dài. Trưởng ban ảnh (hoặc Thư ký tòa soạn) phụ trách ảnh của tờ báo là người có vai trò “nhạc trưởng” trong việc xây dựng mạng lưới tạo nguồn tin ảnh. Khi đã có được một mạng lưới nguồn tin ảnh nhất định, Trưởng ban ảnh (hoặc Thư ký tòa soạn) phụ trách ảnh của tờ báo điều phối, thiết lập các mối quan hệ công việc đối với nguồn tin ảnh.

Thiết lập mối quan hệ công việc đối với nguồn tin ảnh

Công việc này diễn ra sau khi tòa soạn đã xây dựng được một mạng lưới nguồn tin ảnh nhất định, Trưởng ban ảnh (hoặc Thư ký tòa soạn) nắm các đầu mối nguồn ảnh sẽ chủ động hơn trong tổ chức xuất bản.

Tại cuộc họp đầu giờ sáng mỗi ngày, vấn đề nóng, vấn đề trọng tâm mà báo tập trung thông tin trong số báo hôm sau sẽ được thảo luận và xác định rõ. Có 2 cách tổ chức công việc. Cách một là bắt đầu từ phóng viên của tòa soạn. Tức là phóng viên báo cáo đề tài và ý định tổ chức thực hiện ảnh với Trưởng ban, nếu hợp lý Trưởng ban sẽ giao cho phóng viên đi thực hiện và để tự phóng viên chủ động tổ chức ảnh trên tin bài. Trường hợp phóng viên viết đề xuất ý định tổ chức ảnh không đạt yêu cầu thì Trưởng ban hướng dẫn phóng viên viết phải liên hệ với Trưởng ban ảnh để nhận sự phân công phóng viên ảnh phối hợp thực hiện. Phóng viên ảnh và phóng viên viết cần có sự trao đổi, thống nhất với nhau cả về nội dung bài viết và ảnh cần chụp trước khi đi cơ sở.

Tùy vào quy mô, cách thức tổ chức sản xuất báo, mỗi tòa soạn báo có một ban/ phòng ảnh riêng biệt, trực thuộc ban Thư ký tòa soạn. Trưởng ban/ phòng ảnh của mỗi tờ báo là người phụ trách hình ảnh, tổ chức ảnh cho cả tờ báo. Cũng có trường hợp, vì nhiều lý do mà trong bộ máy nhân sự không có phòng ảnh riêng, các phóng viên viết hay phóng viên ảnh ở các phòng ban chuyên môn sẽ phải đảm nhận cả hai vai trò. Lúc này, Trưởng ban Thư ký tòa soạn (hoặc phó ban TKTS) phụ trách sẽ là người điều phối các công việc, tham gia chỉ đạo và trực tiếp thực hiện tổ chức ảnh trên báo cùng với các yếu tố cấu thành sản phẩm báo hàng ngày khác.

Những yêu cầu về nội dung, đối tượng của bức ảnh cover cho số báo ngày hôm sau được thảo luận giữa PV ảnh, Trưởng ban và Thư ký tòa soạn, từ đó đi đến thống nhất về nội dung và hình thức của bức ảnh tại cuộc họp đầu giờ sáng. Cách thức thực hiện được tác phẩm là nhiệm vụ của PV ảnh. Trường hợp các sự kiện, sự việc xảy ra ở địa bàn xa, là sự kiện nóng mà PV ảnh không thể kịp đi

chuyển tới hiện trường thì Trưởng ban ảnh hoặc Thư ký tòa soạn cần nghĩ ngay tới mạng lưới cộng tác viên nhờ hỗ trợ.

Tiếp nhận và xử lý nguồn tin ảnh

Đây là khâu quan trọng nhằm tránh những tình huống bị tố cáo vi phạm bản quyền ảnh mà tờ báo rất có thể sẽ gặp phải nếu đăng tải. Ảnh báo chí sử dụng trên báo hàng ngày phải là ảnh có dẫn nguồn gốc xuất xứ rõ ràng. Dù có thể đó là bức ảnh rất ấn tượng, rất phù hợp với vấn đề thời sự của ngày hôm đó nhưng nếu ảnh không có đầy đủ thông tin, không có đủ cơ sở để chứng minh nguồn gốc của ảnh đó là do PV hoặc CTV chụp thì cũng không đủ điều kiện sử dụng trên nhật báo.

Như vậy, ở bước này Trưởng ban ảnh tiếp tục giữ vai trò “cầm cân nảy mực” trong việc đánh giá, kiểm định nguồn ảnh trước khi lựa chọn và quyết định sử dụng ảnh đó trên mặt báo. Trưởng ban ảnh là người tổ chức đầu vào, đồng thời cũng chính là biên tập viên ảnh, tổ chức đầu ra cho tờ báo.

Lựa chọn, kiểm duyệt và biên tập ảnh

Việc lựa chọn ảnh của biên tập viên (BTV) ảnh phải dựa trên tiêu chí về chất lượng, có nội dung là vấn đề thời sự nóng trong ngày, những bức ảnh độc quyền... mà độc giả quan tâm. Lúc này, Thư ký tòa soạn hay BTV ảnh cần đặc biệt quan tâm tới việc kiểm định nguồn ảnh, có những tiêu chí rõ ràng trong trích dẫn nguồn. Việc làm này giúp hạn chế tranh cãi về cách chấm nhuận ảnh cho PV, tăng độ tin cậy của tờ báo đối với công chúng. Sau khi lựa chọn được các bức ảnh phù hợp cho trang nhất nhật báo, BTV ảnh gần như là người tổ chức ảnh trên trang nhất ở bước đầu tiên. họa sĩ trình bày đóng vai trò là người hoàn thiện trang báo.

Báo Tuổi trẻ hiện có 200 CTV (thường xuyên và không thường xuyên). Nguồn ảnh của tòa soạn hiện đáp ứng được khoảng 50-60%, còn CTV cung cấp tới 40-50% nguồn ảnh cho tòa soạn. Con số này cho thấy vai trò rất lớn của CTV đối với một tờ báo hàng ngày. CTV góp phần làm cho tờ báo có nội dung thông tin kịp thời.

Trường hợp các bức ảnh phù hợp với nội dung của các trang chuyên đề ảnh Xuân và Tết và Phó TBT; chính trị xã hội... BTV ảnh sẽ gửi những bức ảnh được chọn Tổng Thư ký tòa soạn và Ban Truyền hình (Trưởng ban ảnh). Ở công đoạn này, người phụ trách chuyên trang là người chịu trách nhiệm tổ chức ảnh cùng với các yếu tố cấu thành tác phẩm báo chí và chuyển về ban thư ký tòa soạn.

Thiết kế và trình bày ảnh trên trang báo

Từ các nguồn ảnh như trên, Trưởng ban ảnh sẽ có trong tay 1 kho dữ liệu hình ảnh, nhiệm vụ của Trưởng ban ảnh là lựa chọn các bức ảnh có nội dung và đạt yêu cầu thời sự nhất; quyết định ảnh cover cho số báo. Sau đó, chuyển cho họa sĩ thiết kế trình bày. họa sĩ thiết kế trình bày có trách nhiệm bố trí, trình bày ảnh sao cho hài hòa, phù hợp với các yếu tố nội dung khác trên trang báo và chuyển lại cho Trưởng ban ảnh kiểm duyệt về bố cục, chất lượng ảnh trên trang. Sau bước kiểm

duyệt đầu tiên, Tổng Thư ký tòa soạn kiểm duyệt là bước thứ 2 và cuối cùng là tới ban biên tập báo.

Đối với việc thiết kế và trình bày trang nhất, sau khi BTV phụ trách trang hoàn thiện marquette, trang chuyên đề sẽ được gửi lên ban Thư ký tòa soạn. Lúc này, Trưởng ban ảnh vẫn có thể can thiệp khi BTV trang biên tập, cắt cúp, trình bày ảnh không hợp lý. Hai bên sẽ có sự trao đổi và đi đến thống nhất. Cụ thể như ở báo Tuổi trẻ, Trưởng ban ảnh Hoài Linh là người sẽ quyết định ảnh đó sẽ trình bày trên trang theo khổ đứng hay khổ ngang, đặt ảnh như thế nào, đặt title vào vị trí nào để tạo nên một trang nhất hoàn chỉnh về ý tưởng. Họ sẽ trình bày có nhiệm vụ là người hoàn chỉnh trang báo về mặt hình thức, cân đối màu sắc, bố cục của cả trang.

Việc xác định một quy trình tổ chức ảnh báo chí trên báo hàng ngày gồm 5 bước kể trên nhằm đảm bảo hiệu quả thông tin, tạo ra những tâm điểm tiếp nhận trên trang báo. Tuy nhiên, quy trình này có thể được vận dụng một cách linh hoạt tùy theo các điều kiện về cơ sở vật chất, kỹ thuật, khổ báo, quy trình sản xuất, các nhóm công chúng của mỗi tờ nhật báo cụ thể./.

ThS. Phạm Thị Mai Liên
Khoa Báo chí, Học viện Báo chí & Tuyên truyền
Tạp chí Người Làm Báo số 389 - Tháng 7/2016

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/quy-trinh-to-chuc-anh-tren-bao-hang-ngay>